

[vakTaal]

TIJDSCHRIFT VAN DE LANDELIJKE VERENIGING VAN NEERLANDICI
DRIE-EN-TWINTIGSTE JAARGANG – NR 4 – 2010 – VERSCHIJNT 4X PER JAAR

Peter Boot: 'Online schrijfgemeenschappen verdienen de aandacht van neerlandici en literatuurwetenschappers'

Tekst en commentaar op de Verhalensite	2
Column	6
Bredero een brave sukkel?	7
Nederlands in Casablanca	8
Grammatica voor de liefhebber	10
Zijn rappers de hedendaagse dichters?	11
Werkwoordspelling in de brugklas	14
Een stuk of wat gedichten	15
Gepromoveerd	17

Verhalen Site! De site voor uw verhalen en gedichten! Plaats en lees hier gratis! - Mozilla Firefox

File Edit View History Bookmarks Tools Help

05-12-2010
22:27
(34,0,6)

De verhalensite...

Hoofdmenu:

- Voorpagina
- Werken
- Leden
- Meetings
- Workshop
- Forum
- Help
- Contact
- Statistieken

Persoonlijk:

U bent niet aangemeld.
Gefleuve uw login en
wachtwoord in te vullen.
Hebt u nog geen account?
Klik dan hier.

Wachtwoord vergeten?

Gebruikersnaam:

Wachtwoord:

Log in...

(Deze gegevens worden via
een beveiligde pagina
verwerkt)

Online leden:

12 leden online.

Snelzoeken:

Zoeken...

Ontwerp:

Start Verhalen Gedichten Miniaturen Nostalgie Workshop Geheimen Forum

Welkom op De Verhalensite!

Welkom literaire fanaten! Deze site is bedoeld voor alle soorten verhalen, teksten en gedichten.
Begrijpt u niet goed wat dit inhoudt, aarzel dan niet en lees het verhaal of gedicht van de dag of klik op een tabblad om een lijst van de meest recente werken te bekijken!

Verder blinkt deze site ook uit dank zij haar workshop, forum, chatbox, persoonlijke profiel pagina's, thema's, en nog veel meer!

Heel veel plezier op de Verhalen Site! Geniet er van! En vooral: veel schrijfplezier!

Dirk Schippers, webmaster verhalensite.com

Steun de site **Waarom doneren?**

1045 1800 2300

Doneer nu - BANK VISA PayPal - Doneer nu

Verhalensite krijgt een nieuwe look!

Log snel in om een eerste blik op het resultaat te kunnen werpen!

05-12-2010

Verhaal van de dag:
Kinderverhaal: Snoepkont door Muurbloempje

Gedicht van de dag
In maagdelijk wit door wilmelker

01-12-2010

de gebeurtenissen, hoe onwaar of onwaarschijnlijk die ook zijn, op dat moment voor zich. Niks *als* of *stel* of *zou*, nee: hier en nu! Het is eigenlijk net als met het *presens historicum*. Als je dat gebruikt, praat je over het verleden in de tegenwoordige tijd (*dus ik kom daar binnen en wat denk je dat ie zegt?*). Daardoor zit je weer middenin dat verleden. Je ziet het voor je. Van Nieuwkerk doet ook zoiets maar dan met de toekomst en met allerlei andere mogelijke werelden die hij in zijn glazen bol ziet. Daarbij gebruikt hij ook nog graag *nu* en *ik* of *jij* in plaats van zomaar *iemand* (*als iemand geïnteresseerd zou zijn in kinder-*

porno) en dat heeft hetzelfde effect. Ik en jij zijn hier en nu aanwezig. *Iemand* kun je zelfs in een glazen bol niet zien.

In het kinderporno-voorbeeld is de eerste persoon een gedurfde keuze, maar de tweede persoon (*nu hou jij van kinderporno*) is in die context eigenlijk helemaal geen optie. De kracht van de constructie zit hem erin dat de niet-conditionele lezing van zo'n zin altijd meespeelt – we weten heus wel dat het niet waar is, maar we doen even net alsof – en die letterlijke lezing komt in dit geval neer op een nogal grove beschuldiging van de gast.

Stel dat iemand zou willen weten hoe deze interview-techniek werkt.

Of nee: *stel, iemand zou willen weten hoe deze techniek werkt.*

Liever: *iemand wil weten hoe deze techniek werkt.*

Beter nog: *u wilt weten hoe deze techniek werkt.*

Nou, zo dus.

Ronny Boogaart

Bredero een brave sukkel?

In de jaren 1972 tot 1984 was ik leraar Nederlands in de bovenbouw van de toenmalige Rijksscholengemeenschap in Gorinchem; daarna heb ik mijn loopbaan in andere richtingen voortgezet. In die tijd was er een tendens om alles wat ouder was dan vijftig jaar af te doen als tuttig en achterhaald. Ik vond dat een verwerpelijk idee en spande me juist in om te laten zien dat heel veel oude literatuur nog springlevend was en tal van aspecten in zich had die uitstekend aansloten bij de belevingswereld van jongelui in de jaren '70. Bredero hoorde zeker in die categorie, was gewoon een van mijn favorieten. De literaire preutsheid, die werd verondersteld te gelden voor de achttiende, negentiende en de eerste helft van de twintigste eeuw, is bij hem vaak ver te zoeken. De rauwheid, hitsigheid, het volkse vermaak, maar ook de existentiële eenzaamheid zijn thema's die ik tegenkwam en mijn leerlingen toonde.

Nu ontmoet ik in deel 3 van genoemde *Geschiedenis: Een nieuw vaderland voor de muzen*, geschreven door Karel Porteman en Mieke Smits-Veldt, een totaal andere Bredero. Inderdaad, een brave sukkel. Vanwaar dat idee? Had ik toch echt achterstand opgelopen? Na enig speurwerk bleek me, dat Porteman en Smits niet alleen stonden in hun opvatting. Die was al jaren *bon ton* bij literatuurwetenschappers als Garrit Stuijveling en Eddy Grootes.

De sleutel voor deze voor mij raadselachtige opvatting over Bredero zit volgens mij in de interpretatie van het adembemende gedicht: "Wat dat de wereld is, ..".¹

De *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur* vat dit aangrijpende, vroege voorbeeld van bekentenisliteratuur samen als een verzuchting van de onderzoekende mens, die zich liever op eigen ervaring verlaat dan op boekenwijsheid en die zo tot de conclusie komt dat alleen leven en sterven in Christus de moeite waard is (pag 211). Ter illustratie worden alleen de twee eerste strofen van het gedicht afgedrukt. Daarin staat inderdaad dat zijn eigen beleving hem meer opleverde dan de beste boeken.

Maar in de strofen die volgen is de toon heel anders: "Nu heb ik het al versocht, zo dol als onbedocht, zo rauw als onberaden. Och God! Ik heb te blind en al te zeer bemind de dingen die mij schaden." En wat waren die dingen dan? Nou niet mis volgens mij, lees maar: "Een hoofd vol wind en wijn, een hart vol zuchts' en pijn, een lichaam gants vol kwalen heeft Venus en de kroes of zelfs die leide droes', mij dikwijls doen behalen."

Kwalen van Venus en de kroes uitleggen als: hij had wel eens en kater en was vaak hopeloos verliefd, is echt te naïef. Kwalen van Venus en de kroes staan gewoon voor geslachtsziekten

en een ernstige vorm van alcoholisme. Bredero komt in de volgende strofen zelf met het bewijs door de symptomen van zijn ziektebeeld te beschrijven. Overmatig zweten, nachtmerries, hallucinaties (?): "Dan plaagt mij aldermeest de kwelling van mijn geest met beulse wredigheden. Dan dringt mij door de huid het bange water uit..." Daarvoor sprak hij ook al over zijn "zwart en zwetig zwoord", waarmee hij zijn (hoofd)huid bedoelt. Dat "zwetig" staat er niet voor het beginrijm; dat geldt eerder voor het minder gebruikelijke woord: "zwoort". Overigens is het mij niet helemaal duidelijk wat hij in dit verband aanduidt met "die leide droes". De annotatie bij de uitgave die ik gebruik heb, spreekt van "kwade duivel". Dat lijkt me wat erg algemeen. Als het niet meer betekent, zou je Bredero hier bijna een stoplap verwijten. Ik vermoed, dat hij er eerder mee doelt op de waanvoorstellingen die hem uit zijn slaap houden en die hij als gelovige zeventiende-eeuwer aan de duivel wijt. Enig onderzoek in medische bronnen zou misschien meer helderheid opleveren.

Bredero stelt zich hoe dan ook buitengewoon kwetsbaar op, alsof hij vond, dat hij niets meer te verliezen had? Zo'n zelfbekenenis ga je niet voor de aardigheid zwaarder aanzetten,

want je zult er het respect van de standen, waar Bredero juist zo graag aansluiting bij vond, niet mee winnen.

Hier spreekt de schrijver recht vanuit zijn hart; aan de waarheid van zijn woorden hoeft je niet te twifelen. Hij is bloedserius en verre van badinerend, zoals bij andere gelegenheden, waarin hij de volksheid van het kroegleven in zijn tijd beschrijft.

Hier zien we een man, die de ruige kanten van de samenleving kent, die er deel van uitmaakte.

Maar diezelfde Bredero zocht ook de aandacht van de *upper ten* en van de dames uit die klasse, waarop hij steeds maar weer kansloos verliefd was. In die rol moet hij een heel andere toon aanslaan. Wie boven zijn niveau contacten wil, past zijn taalgebruik aan. Dat doet vrijwel iedereen ook nu nog. Wie is er nu geloofwaardiger? Hij, die in psychische nood naar buiten komt met een toch algemeen verwerpelijk geachte levensstijl, of de schrijver die in een overdreven brief, aan weer een onhaalbare liefde, allerlei smoezen verzint vanwege een gemiste afspraak? Die zegt het te betreuren dat hij zijn arme moeder niet tijdig had ingelicht dat hij die avond niet thuis zou komen. Ik denk dat ze daar bij de Bredero's wel aan gewend zijn geweest. Het ligt er allemaal een beetje te dik bovenop.

Toch meent een specialist als Grootes naar aanleiding van een brief van Bredero aan Magdalena Stockmans, waarin het zo juist gemelde voorkomt, het volgende te kunnen concluderen:

“En als een brave zoon tobt deze 32-jarige vrijgezel (Bredero) er ook nog over dat hij zijn ouders ongerust heeft gemaakt door tegen zijn gewoonte zomaar van huis te gaan, zonder hun te vertellen waarheen. Alleen dat laatste punt maakt brandhout van het beeld van Bredero als een losbol en poëte maudit, dat in de twintigste eeuw (..) ten onrechte opgang heeft gemaakt.”²

Ik vind de “brandhout kwalificatie” wel erg snel. Als je de brief nader beschouwt, is die niet alleen onwaarschijnlijk van sfeer en

toon, nee, voor de nuchtere lezer, staan er gewoon onwaarheden in, leugentjes van een verliefde misschien, maar wel erg opzichtig.

Een Rotterdamse volkswijsheid luidt: “Twee reden is geen reden”. Compleet met taalfout, maar wel heel herkenbaar. Wie een afspraak wil afzeggen en daarvoor twee redenen noemt, wordt erg ongeloofwaardig. Bredero meldt misschien als verontschuldiging voor een ontmoeting die niet heeft plaatsgevonden eerst dat hij maandagavond ergens moest blijven eten, vervolgens dat hij op dinsdag overreed werd om mee te gaan naar Haarlem voor een begrafenis. Dan komt zijn spijtbetuiging over het niet informeren van zijn ouders. Een volstrekt onnodige passage in de brief, die alleen maar zou kunnen dienen om aan Magdalena duidelijk te maken wat een brave man hij eigenlijk wel was. Zijn ouders zouden wel gedacht kunnen hebben dat hij met de slede door het ijs was gezakt. En dan lijkt het wel of Bredero ineens bedenkt dat dat eigenlijk wel een goed idee is. Ja, hij is ook nog met de slede door het ijs gezakt. Als dat laatste waar was, zou dat meer dan voldoende reden zijn om zijn afwezigheid te verklaren. Nu heft de ene smoes de ander als het ware op en blijft een volstrekt ongeloofwaardig verhaal over.

Nee, een passage in een brief die een zo duidelijke sfeer ademt van onwaarschijnlijkheid, pakt mij het gekoesterde beeld van de intens levende, veel te vroeg gestorven, kunstenaar niet af.

Fons Gommers

NOTEN

1 *Groot Lied-boek van G.A. Brederode, naar de oorspronkelijke uitgave van 1622*, uitg door A.A. van Rijnbach, derde druk, Rotterdam, 1968, blz. 281.

2 Zie: Yra van Dijk (ed.), ‘*Geloof mij uw oprechte en dankbare vriend*’. Brieven uit de Nederlandse letteren, verzameld en van commentaar voorzien door vrienden van Marita Mathijssen. Digitale publicatie van de DBNL, 30 oktober 2009. De tweede brief: Gerbrand Bredero aan Magdalena Stockmans, met hertaling in modern Nederlands, is becommentarieerd door Eddy Grootes.

[DOCENTEN EXTRA MUROS]

Nederlands zorgt voor extra kansen in Casablanca

De Arabische wereld staat in rep en roer. Van Tunesië, over Libië, tot Bahrein. En Marokko ontsnapt niet aan de revoluties of protestbewegingen in de omringende landen. De protesten blijven eerder klein van schaal. Toch vinden er de laatste weken opvallend meer stakingen en betogingen plaats. Belangrijkste oorzaak is de werkloosheid onder hooggeschoolde jongeren. Die bedraagt 16 procent. Al jaren betogen dagelijks tientallen hoogopgeleide werklozen voor het parlement van Rabat. De Marokkaanse koning Mohammed VI reageerde op het toeneemende protest in verschillende steden door op 9 maart 2011 constitutionele hervormingen aan te kondigen. Bovendien heeft de Marokkaanse regering beloofd om geld vrij te maken voor extra banen in de publieke sector. Zo creëert de regering meer kansen voor de Marokkaanse jongeren.

Kansen krijgen, daar draait het ook om aan de Hassan II Universiteit Mohammedia-Casablanca. In een land als Marokko waar de scholingsgraad in het secundair onderwijs rond de 55 procent ligt, is hoger onderwijs geen voor de hand liggende keuze.

Dat geldt zeker voor Radouan Jdidi. Samen met vijf broers en twee zussen is Radouan opgegroeid in een sloppenwijk in Casablanca, niet ver van de universiteit. De universiteit ligt in één van de armere buitenwijken van Casablanca. Radouan is een uitzondering in zijn familie. Van de acht kinderen hebben slechts drie basisonderwijs gevolgd. Het merendeel van zijn familie is analfabeet, zijn ouders inclusief. “Ik geloof dat onderwijs de oplossing is. Maar niemand van mijn familie hecht daar enig belang aan. Een echte vent moet vlees op tafel brengen, vinden ze.”

Nederlands aan de universiteit

Gelukkig is het onderwijs aan de publieke universiteiten gratis. Iedereen die wil, kan studeren. Alvorens zich te mogen inschrijven aan een departement, leggen de kandidaat-studenten een interview af voor een commissie van professoren en administratoren. De commissie beslist of je al dan niet wordt toegelaten maar transparantie ontbreekt vaak. Uiteindelijk kon Radouan zich inschrijven aan het departement geografie. Niet meteen zijn eerste keuze.

Radouan Jdidi is bijzonder klein van gestalte voor een zesentwintigjarige. Bovendien is hij zo verlegen dat je hem bijna letterlijk over het hoofd zou zien. Maar zijn kleine, fragiele uiterlijk staat in schril contrast met zijn grootse ambities. Anders dan voor zijn studierichting koos hij wel bewust voor de cursus Nederlands. Radouan is niet de enige. Ongeveer